

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์ โดยมีสัดส่วนผู้สูงอายุ ร้อยละ ๒๐ หรือกว่า ๑๒ ล้านคน จากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและความเสื่อมตามวัย ทำให้พบปัญหาสุขภาพและการบาดเจ็บที่สำคัญคือการบาดเจ็บจากการพลัดตกหกล้ม จากรายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ ๖ พบว่า ๑ ใน ๓ ของผู้สูงอายุพลัดตกหกล้มทุกปี และเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลประมาณ ๙๐,๐๐๐ รายต่อปี สาเหตุหลักเกิดจากการลื่น สะดุด หรือก้าวพลาด บนพื้นระดับเดียวกัน มากถึงร้อยละ ๖๗ ซึ่งสถานที่หกล้มของผู้บาดเจ็บเกิดภายในบ้าน โดยเฉพาะในห้องน้ำ พบมากถึงร้อยละ ๓๐ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการพลัดตกหกล้มสามารถป้องกันได้ โดยการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจถึงปัจจัยเสี่ยงและการป้องกันให้แก่กลุ่มเป้าหมาย การออกกำลังกายแบบใช้แรงต้านสร้างสมดุลอย่างสม่ำเสมอ การเข้าถึงบริการคัดกรองความเสี่ยงต่อการพลัดตกหกล้มปีละ ๑ ครั้ง และการปรับบ้านให้ปลอดภัย กองป้องกันการบาดเจ็บ ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำสื่อการเรียนรู้สนับสนุนเครือข่ายดำเนินงานป้องกันการบาดเจ็บจากการพลัดตกหกล้มทั้งระดับเขตสุขภาพ จังหวัด และพื้นที่

กองป้องกันการบาดเจ็บ โดยกลุ่มป้องกันการบาดเจ็บจากการพลัดตกหกล้ม ได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ” เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ป้องกันการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยส่งหนังสือถึงสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑-๑๒ สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันการบาดเจ็บจากการพลัดตกหกล้มผู้สูงอายุ ญาติ ผู้ดูแล และประชาชนทั่วไปที่มารับบริการในหน่วยบริการสาธารณสุข โดยขอความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมินความพึงพอใจผ่านระบบออนไลน์ Google Form แบบสอบถามความพึงพอใจประกอบด้วย ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับเจ้าหน้าที่ฯ ได้แก่ เพศ หน่วยงาน การเข้าถึงสื่อ ความถี่ในการใช้งาน สำหรับผู้สูงอายุฯ ได้แก่ เพศ อายุ การเข้าถึงสื่อ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลความพึงพอใจต่อสื่อ ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ/สื่อ ด้านประสิทธิภาพและความคงทน

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อฯ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๗ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน ๖๕๐ คน ครอบคลุม ๕๒ จังหวัด จำแนกเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันการบาดเจ็บจากการพลัดตกหกล้ม จำนวน ๒๑๘ คน ผู้สูงอายุ ญาติ ผู้ดูแล และประชาชนทั่วไปที่มารับบริการในหน่วยบริการสาธารณสุข จำนวน ๔๓๒ คน โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๑. เกณฑ์การประเมินตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ต์ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น ๕ ระดับ ได้แก่

ระดับความพึงพอใจ ๕	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับความพึงพอใจ ๔	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับความพึงพอใจ ๓	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับความพึงพอใจ ๒	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับความพึงพอใจ ๑	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

แบ่งช่วงคะแนนเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย ๓.๔๑ - ๔.๒๐	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย ๒.๖๑ - ๓.๔๐	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย ๑.๘๑ - ๒.๖๐	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๘๐	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

**สรุปแบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันการบาดเจ็บจากการพลัดตกหกล้ม**

ส่วนที่ ๑ สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันการบาดเจ็บจากการพลัดตกหกล้ม มีจำนวน ๒๑๘ คน จำแนกเป็นเพศหญิง ร้อยละ ๘๘.๕ เพศชาย ร้อยละ ๑๑.๕ ส่วนใหญ่เป็นหน่วยบริการ ได้แก่ โรงพยาบาล รพ.สต. ศูนย์บริการสาธารณสุข มากกว่าร้อยละ ๖๖.๕ การเข้าถึงสื่อป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ พบว่า ภาพพolik "พลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ" ร้อยละ ๕๗.๘ แผ่นพับ "สังคมสูงวัย" ร้อยละ ๔๘.๒ หนังสือป๊อปอัพ "บ้านผู้สูงอายุกันล้มน" ร้อยละ ๔๖.๘ และโรลอัพ “การพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ” ร้อยละ ๔๓.๖ ส่วนความถี่ในการใช้งาน ๑ - ๒ ครั้ง/สัปดาห์ พบมากที่สุดถึงร้อยละ ๔๙.๑ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	๒๕	๑๑.๕
	หญิง	๑๙๓	๘๘.๕
หน่วยงาน			
	สคร.	๑๐	๔.๖
	สสจ.	๓๒	๑๔.๗
	สสอ.	๓๑	๑๔.๒
	หน่วยบริการ (โรงพยาบาล รพ.สต. ศูนย์บริการสาธารณสุข)	๑๔๕	๖๖.๕
การเข้าถึงสื่อป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)			
	โรลอัพ “การพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”	๙๕	๔๓.๖
	หนังสือป๊อปอัพ "บ้านผู้สูงอายุกันล้มน"	๑๐๒	๔๖.๘
	ภาพพolik "พลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ"	๑๒๖	๕๗.๘
	แผ่นพับ "สังคมสูงวัย"	๑๐๕	๔๘.๒

ตารางที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความถี่ในการใช้งาน		
ทุกวัน	๑๗	๗.๘
๑ - ๒ ครั้ง/สัปดาห์	๑๐๗	๔๙.๑
๑ - ๒ ครั้ง/เดือน	๘๔	๓๘.๕
อื่น ๆ (๓ ครั้ง/เดือน ตอนจัดกิจกรรมอบรม)	๑๐	๔.๖

ส่วนที่ ๒ สรุปข้อมูลความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”

จากข้อมูลการสำรวจและการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ” ในภาพรวมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันการบาดเจ็บจากการพลัดตกหกล้ม และสามารถสรุปความพึงพอใจ จำแนกออกเป็นรายหัวข้อ ดังนี้

๑. ความพึงพอใจด้านเนื้อหา

มีความพึงพอใจด้านเนื้อหา อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๒๗ หรือเท่ากับ ร้อยละ ๘๕.๔๑

๒. ความพึงพอใจด้านภาพประกอบ/สื่อ

มีความพึงพอใจด้านภาพประกอบ/สื่อ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๒๖ หรือเท่ากับร้อยละ ๘๕.๒๘

๓. ความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพและความคงทน

มีความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพและความคงทน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๑๗ หรือเท่ากับร้อยละ ๘๓.๓๕ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ข้อมูลความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ควรปรับปรุง
	(คน/ ร้อยละ)	(คน/ ร้อยละ)	(คน/ ร้อยละ)	(คน/ ร้อยละ)	(คน/ ร้อยละ)
๑.ด้านเนื้อหา					
๑.๑ เนื้อหา มีความสมบูรณ์	๘๘	๑๐๗	๒๐	๒	๑
ถูกต้อง ครบถ้วน	(๔๐.๓๗)	(๔๙.๐๙)	(๙.๑๗)	(๐.๙๒)	(๐.๔๖)
๑.๒ เนื้อหาเหมาะสม	๙๐	๙๘	๒๘	๑	๑
เข้าใจง่าย	(๔๑.๒๘)	(๔๔.๙๕)	(๑๒.๘๔)	(๐.๔๖)	(๐.๔๖)

ค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๒๗ เท่ากับร้อยละ ๘๕.๔๑

ตารางที่ ๒ ข้อมูลความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ” (ต่อ)

ระดับความพึงพอใจ

รายการประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ควรปรับปรุง
	(คน/ ร้อยละ)	(คน/ ร้อยละ)	(คน/ ร้อยละ)	(คน/ ร้อยละ)	(คน/ ร้อยละ)
๒.ด้านภาพประกอบ/สื่อ					
๒.๑ รูปภาพมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	๙๕ (๔๓.๕๘)	๙๓ (๔๒.๖๖)	๒๖ (๑๑.๙๓)	๓ (๑.๓๘)	๑ (๐.๔๖)
๒.๒ รูปภาพและตัวหนังสือชัดเจน อ่านได้ง่าย	๘๘ (๔๐.๓๗)	๑๐๐ (๔๕.๘๗)	๒๘ (๑๒.๘๔)	๑ (๐.๔๖)	๑ (๐.๔๖)

ค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๒๖ เท่ากับร้อยละ ๘๕.๒๘

๓.ด้านประสิทธิภาพและความคงทน

๓.๑ ความสะดวก ง่ายต่อการนำไปใช้ในงาน	๗๔ (๓๓.๙๔)	๑๐๘ (๔๙.๕๔)	๓๓ (๑๕.๑๔)	๒ (๐.๙๒)	๑ (๐.๔๖)
๓.๒ ความทันสมัย สามารถนำกลับมาใช้ได้	๗๗ (๓๕.๓๒)	๑๐๕ (๔๘.๑๗)	๓๕ (๑๖.๐๕)	๐	๑ (๐.๔๖)

ค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๑๗ เท่ากับร้อยละ ๘๓.๓๕

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๑. ด้านเนื้อหา

๑. ควรอัปเดตสถานการณ์การปลดตลกหกล้ม โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด เขตสุขภาพ ภาพรวมของประเทศ และแบบประเมินความรู้การป้องกันการปลดตลกหกล้มในผู้สูงอายุ
๒. ควรออกแบบเนื้อหาเข้าใจง่ายเหมาะกับสังคมเมือง หรือบริบทของท้องถิ่น เช่น ภาษามาลายู
๓. ควรสรุปเนื้อหาเป็น one page และสร้างกระแสให้เป็นวลีที่จำได้

๒. ด้านภาพประกอบ/สื่อ

๑. ควรใช้รูปภาพให้ชัดเจน และใช้ front ตัวหนังสือที่อ่านง่าย ไม่ควรใช้ตัวหนังสือสีแดง

๓. ด้านประสิทธิภาพและความคงทน

๑. ควรจัดทำสื่อ Online पोสเตอร์ การปฏิบัติตัวของผู้สูงอายุพร้อมการออกกำลังกายที่เหมาะสม
๒. ควรมีการกระจายสื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เนื่องจากทางพื้นที่ต้องหมุนเวียนใช้งาน

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”
กลุ่มผู้สูงอายุ ญาติ ผู้ดูแล และประชาชนทั่วไป ที่มารับบริการในหน่วยบริการสาธารณสุข

ส่วนที่ ๑ สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มผู้สูงอายุ ญาติ ผู้ดูแล และประชาชนทั่วไป ที่มารับบริการในหน่วยบริการสาธารณสุข มีจำนวน ๔๒๒ คน จำแนกเป็นเพศหญิง ร้อยละ ๗๐.๔ เพศชาย ร้อยละ ๒๙.๖ ส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า ๕๕ ปี ร้อยละ ๔๓.๑ รองลงมากลุ่มอายุ ๖๐ – ๖๙ ปี ร้อยละ ๓๖.๓ การเข้าถึงสื่อป้องกันปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ พบว่า ภาพพลิก "ปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ" ร้อยละ ๕๓.๖ แผ่นพับ "สังคมสูงวัย" ร้อยละ ๕๓.๑ หนังสือป๊อปอัพ "บ้านผู้สูงอายุกันล้ม" ร้อยละ ๓๘.๖ และโรลล์อัพ “การปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ” ร้อยละ ๓๑.๓ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๑๒๕	๒๙.๖
	หญิง	๒๙๗	๗๐.๔
อายุ	ต่ำกว่า ๕๕ ปี	๑๘๒	๔๓.๑
	๖๐ – ๖๙ ปี	๑๕๓	๓๖.๓
	๗๐ – ๗๙ ปี	๖๓	๑๔.๙
	๘๐ ปีขึ้นไป	๒๔	๕.๗
Mean=๕๘.๐๗, SD.=๑๕.๑๕, Min=๑๘, Max=๙๖			
การเข้าถึงสื่อป้องกันปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)			
	โรลล์อัพ “การปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”	๑๓๒	๓๑.๓
	หนังสือป๊อปอัพ "บ้านผู้สูงอายุกันล้ม"	๑๖๓	๓๘.๖
	ภาพพลิก "ปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ"	๒๒๖	๕๓.๖
	แผ่นพับ "สังคมสูงวัย"	๒๒๔	๕๓.๑

ส่วนที่ ๒ สรุปข้อมูลความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”

จากข้อมูลการสำรวจและการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ” ในภาพรวมของกลุ่มผู้สูงอายุ ญาติ ผู้ดูแล และประชาชนทั่วไป ที่มารับบริการในหน่วยบริการสาธารณสุข และสามารถสรุปความพึงพอใจ จำแนกออกเป็นรายหัวข้อ ดังนี้

๑. ความพึงพอใจด้านเนื้อหา

มีความพึงพอใจด้านเนื้อหา อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๒๕ หรือเท่ากับร้อยละ ๘๕.๐๗

๒. ความพึงพอใจด้านภาพประกอบ/สื่อ

มีความพึงพอใจด้านภาพประกอบ/สื่อ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๒๑ หรือเท่ากับร้อยละ ๘๔.๑๒

๓. ความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพและความคงทน

มีความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพและความคงทน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๑๘ หรือเท่ากับร้อยละ ๘๓.๗๐ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ข้อมูลความพึงพอใจต่อสื่อ “ป้องกันปลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ”

ระดับความพึงพอใจ

รายการประเมิน	มากที่สุด (คน/ ร้อยละ)	มาก (คน/ ร้อยละ)	ปานกลาง (คน/ ร้อยละ)	น้อย (คน/ ร้อยละ)	ควรปรับปรุง (คน/ ร้อยละ)
๑.ด้านเนื้อหา					
๑.๑ เนื้อหา มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วน	๑๖๐ (๓๗.๙๑)	๒๑๘ (๕๑.๖๖)	๔๐ (๙.๔๘)	๑ (๐.๒๔)	๓ (๐.๗๑)
๑.๒ เนื้อหาเหมาะสม เข้าใจง่าย	๑๕๔ (๓๖.๔๙)	๒๒๖ (๕๓.๕๕)	๓๗ (๘.๗๗)	๓ (๐.๗๑)	๒ (๐.๔๗)

ค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๒๕ เท่ากับร้อยละ ๘๕.๐๗

๒.ด้านภาพประกอบ/สื่อ

๒.๑ รูปภาพมีความสอดคล้อง กับเนื้อหา	๑๕๗ (๓๗.๒๐)	๒๑๓ (๕๐.๔๗)	๔๗ (๑๑.๑๔)	๓ (๐.๗๑)	๒ (๐.๔๗)
๒.๒ รูปภาพและตัวหนังสือ ชัดเจน อ่านได้ง่าย	๑๕๗ (๓๗.๒๐)	๑๙๕ (๔๖.๒๑)	๖๑ (๑๔.๔๕)	๗ (๑.๖๖)	๒ (๐.๔๗)

ค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๒๑ เท่ากับร้อยละ ๘๔.๑๒

๓.ด้านประสิทธิภาพและความคงทน

๓.๑ ความสะดวก ง่ายต่อ การนำไปใช้ในงาน	๑๕๒ (๓๖.๐๒)	๒๐๓ (๔๘.๑๐)	๖๐ (๑๔.๒๒)	๕ (๑.๑๘)	๒ (๐.๔๗)
๓.๒ ความทันสมัย สามารถ นำกลับมาใช้ได้อีก	๑๕๔ (๓๖.๔๙)	๒๐๕ (๔๘.๕๘)	๕๔ (๑๒.๘๐)	๗ (๑.๖๖)	๒ (๐.๔๗)

ค่าเฉลี่ยโดยรวม ๔.๑๘ เท่ากับร้อยละ ๘๓.๗๐

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๑. ด้านเนื้อหา

๑. ควรออกแบบเนื้อหาข้อความสั้นกระชับชัดเจน จะทำให้การจดจำง่ายขึ้น
๒. ควรเพิ่มท่าทาง และระบุช่วงเวลาออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ

๒. ด้านภาพประกอบ/สื่อ

๑. ควรใช้ front ตัวหนังสือที่อ่านง่าย และปรับขนาดตัวหนังสือให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

๓. ด้านประสิทธิภาพและความคงทน

๑. ควรจัดทำสื่อ Online สามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าสื่อสิ่งพิมพ์